

DATOS IDENTIFICATIVOS

Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes

Materia	Atención de enfermería nas emerxencias e catástrofes			
Código	O51G140V01413			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Conde, Ana			
Profesorado	Calviño López, Daniel Fernández Conde, Ana Vale Iglesias, Maria Florentina			
Correo-e	malofe@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	A profesión enfermeira, a través da historia, caracterizouse pola súa capacidade para responder os cambios que a sociedade foi experimentando e consecuentemente, ás necesidades de cuidados que a poboación e o sistema sanitario demandan día a día. A enfermería de urxencias e emerxencias atópase na actualidade nun alto nivel de relevancia social debido principalmente a 2 causas: as patoloxías cardiovasculares e os accidentes, ambas converteronse nas causas principais de morte e invalidez; a atención que se presta a estas patoloxías quedan encadradas no ámbito dos cuidados de urxencias e emerxencias. A pronta intervención ante estes problemas, demostraron a diminución no número de falecementos e lesións invalidantes. Polo tanto, a formación da enfermería neste ámbito, é o primeiro paso para o desenvolvemento de profesionais cualificados, para así prestar cuidados de calidade ás persoas que necesiten este tipo de atención ante situacións de urxencia e emerxencia.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B1	Ser capaz, no ámbito da enfermería, de prestar unha atención sanitaria técnica e profesional adecuada as necesidades de saúde das persoas que atenden, de acordo co estado de desenrolo dos coñecementos científicos de cada momento e cos niveis de calidade e seguridade que se establecen nas normas legais y deontolóxicas aplicables.
B3	Saber aplicar os fundamentos e principios técnicos e metodolóxicos da enfermería
B5	Diseñar sistemas de cuidados dirixidos as persoas, familia ou grupos, avaliando o seu impacto e establecendo as modificacións oportunas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B13	Aplicar os principios de financiación sanitaria e sociosanitaria e utilizar adecuadamente os recursos dispoñibles
B15	Ser capaz de traballar co equipo de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B17	Realizar cuidados de enfermería baseándose na atención integral da saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C2	Coñecer o uso e a indicación de produtos sanitarios vinculados aos cuidados de enfermería.
C3	Coñecer os diferentes grupos de fármacos, os principios da súa autorización, uso e indicación, e os mecanismos de acción dos mesmos.
C4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
C13	Recoñecer as situacións de risco vital e saber executar manobras de soporte vital básico e avanzado.

C17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar, a calidade e seguridade, as persoas atendidas.
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
C48	Coñecer a lexislación aplicable e o código Ético e Deontolóxico da enfermaría española, inspirado no código Europeo de Ética e Deontoloxía de Enfermería.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D7	Razoamento crítico

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de emprender valoracións exhaustivas e sistemáticas, empregando as ferramentas e marcos axeitados para o paciente, tendo en conta os factores físicos, sociais, culturais, psicolóxicos, espirituais e ambientais relevantes.	A2	B1	C2	D1
	A3	B3	C3	D2
		B5	C4	D4
		B10	C13	D5
		B13	C17	D7
		B15	C24	
		B17	C29	
Ser capaz de facer valer os xuízos clínicos para asegurar que se alcanzan os estándares de calidade e que a práctica está baseada na evidencia.		B1	C2	
		B3	C3	
		B5	C4	
		B10	C13	
		B13	C17	
		B15	C24	
		B17	C29	
Ser capaz de por en práctica principios de saúde e seguridade, incluídos a mobilización e manexo do paciente, control de infeccións, primeiros auxilios básicos e procedementos de emerxencia (empregando as habilidades ...).		B1	C2	
		B3	C3	
		B5	C4	
		B10	C13	
		B13	C17	
		B15	C24	
		B17	C29	
Coñecer de forma relevante e ser capaz de aplicar resolución de problemas e toma de decisións.	A2	B3	C17	D1
	A3		C30	D4
				D7
Ser capaz de usar adecuadamente as habilidades de consello (técnicas de comunicación para promover o benestar del paciente).			C2	
			C3	
			C4	
			C13	
			C17	
			C24	
			C29	
		C30		
		C48		

Contidos

Tema	
Definición e tipos de catástrofes.	Aéreas, terrestres, marítimas, químicas ...
Impacto medioambiental, social, sanitario e económico das catástrofes.	Repercusións na sociedade motivado polas catástrofes.
Organización e planificación sanitaria en relación á atención das emerxencias nas catástrofes.	Evacuación de pacientes según a patoloxía e gravidade. Medios necesarios.
Mecanismos de prevención de catástrofes e actuación de emerxencia no contexto internacional.	Métodos de aillamento e control de infeccións en evacuacións de pacientes.
Recursos humanos e materiais necesarios.	Necesidades básicas segundo tipo de emerxencia.

Actuación do persoal nas emerxencias derivadas das catástrofes. Funcións específicas do profesional de enfermería.

Primeiros auxilios.	Triaxe. Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias obstétricas. Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias xinecolóxicas. Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias pediátricas. Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias psicosociais. Actuación de enfermería en situacións de risco vital. Actuación de enfermería nos procesos de maior incidencia e prevalencia na atención de urxencias. Actuación de enfermería en urxencias e emerxencias músculo-esqueléticas
---------------------	--

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	45	72
Seminario	20	25	45
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións expositivas As clases teóricas serán de tipo participativo para favorecer a discusión e a comprensión do tema tratado. Exporanse contidos da materia empregando programas de presentacións. Farase lectura de documentos científicos de interese e/oucasos clínicos.
Seminario	Realización de casos prácticos na aula para reforzar a teoría.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Realización de casos prácticos na aula para reforzar a teoría .

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Seminario	Avaliación continua da participación, habilidades e destrezas do alumnado nas prácticas realizadas nos seminarios ó longo do trimestre. Asistencia obligatoria ó menos ao 90% do total das horas. De non ter a asistencia mínima a avaliación realizarase como na modalidade non presencial. Avaliación con proba de resposta curta/test na modalidade presencial. Na modalidade non presencial a calificación calcularse facendo media entre a nota da proba de pregunta curta/test e unha proba de pregunta longa sobre os contidos impartidos nos seminarios. Nota de corte 5 sobre 10. Realizarase o día marcado no calendario oficial de exames. Para a nota final é necesario aprobar cada unha das partes. A fecha do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.	30	A2 A3	B1 B3 B5 B10 B15	C2 C3 C4 C13 C17	D1 D2 D4 D5 D7
Exame de preguntas obxectivas	Realización dunha proba con pregunta curta/test. Nota de corte 5 sobre 10. Realizarase o día marcado no calendario oficial de exames. A fecha do exame na primeira edición publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios. Para a nota final é necesario aprobar cada unha das partes.	60	A2 A3	B1 B3 B5 B10 B13 B15 B17	C2 C3 C17 C24 C29 C30 C48	D1 D2 D4 D5 D7

Resolución de problemas e/ou exercicios	Valorarase a resolución de casos prácticos e análises de situacións, expostos nos seminarios.	10	A2 A3	B1 B3 B5	C2 C3 C4	D1 D2 D4
	Desenvolvemento de preguntas curtas/test, sobre a teoría/práctica impartida.			B10 B13 B15	C13 C17 C24	D5 D7
	Imprescindible superar cada parte para aprobar a materia.			B17	C29	
	Nota de corte: 5.0				C30 C48	

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE NON PRESENCIAL: Probas test do contido da materia: 30%. Nota de corte: 5.0 Probas de resposta curta do contido da materia: 30%. Nota de corte: 5.0 Resolución de preguntas de resposta curta sobre a temática tratada nos diferentes seminarios: 40%

DATA EXAMEN 1ª edición ordinaria: publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.

Avaliación 2ª edición ordinaria (xullo): mesmas condicións do que na 1ª edición ordinaria.

Data da proba: publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.

Avaliación fin de carreira: realización dunha proba teórica (pregunta tipo test e curta), sendo necesario alcanzar un mínimo de 5 sobre 10 puntos en cada parte, para ter superada a materia. **Data da proba:** publicarase na páxina web da escola e no taboleiro de anuncios.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez Leiva, C. y otros, **Manual de Asistencia Sanitaria en las Catástrofes**, 1ªed, 1992

Álvarez Leiva, Carlos., **Manual de Atención a Múltiples Víctimas y Catastrofes**, 3ª Ed., Arán Ediciones, 2008

Domingo Muñoz, A., **Asistencia a múltiples víctimas. Catastrofes.**, 1ªEd., Editorial MAD, 2006

Bibliografía Complementaria

Abrisqueta García J., Juárez Torralba J., Pérez Viguera J., Martínez Frutos M., **Manejo, movilización y transporte de víctimas**, 2001,

Fernández Ayuso D., Aparicio Santos J. Pérez Olmo JL, Serrano Moraza A., **Manual de enfermería en emergencias prehospitalarias y rescata**, 2008,

Caníbal Berlanga, A., **Manual de Soporte Vital Avanzado en Trauma. SEMMICYUC.**, 2007,

Jiménez Murillo I., **Medicina de urgencias y emergencias.**, 4ª 2010,

Morillo J., **Manual de Enfermería de asistencia prehospitalaria urgente.**, 2007,

Rodríguez Soler, Alberto J., **Manual de triage prehospitalario.**, 2008,

Santiago Nogué, Albert Antolín y otros., **Urgencia por sobredosis de drogas de abuso.**, 1ªEd., 2008

Márquez Hernandez, V. V. y otros., **Soporte vital básico.**, 1ªEd., Editorial Universidad de Almería., 2016

Marco Aguilar, P. y otros., **Guía para la administración de fármacos en urgencias.**, 2003

Martinez Pastor, A. y Estévez García, A., **Triaje Manchester.**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fundamentos de enfermaría/O51G140V01107

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Enfermaría clínica II/O51G140V01205

Farmacoloxía e dietética/O51G140V01203

Introducción á enfermaría clínica/O51G140V01201

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Enfermaría clínica III/O51G140V01301

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una

planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Manteranse as mesmas metodoloxías docentes en función da situación de presencialidade que se permita, usando como soporte as videoconferencias nos casos nos que nos podan estar presentes na aula todo o alumnado.

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías): realizaranse a través de Faitic, correo electrónico ou aula virtual según conveña.

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: poderanse ver reducidos o temas a tratar nos seminarios se a situación obriga a que os seminarios presenciais sexan realizados con un número moi pequeno de alumnos.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Se a situación de excepcionalidades impide facer os exámenes de forma presencial éstos faranse a través da plataforma FAITIC. A porcentaxe que suporá na calificación cada un dos apartados mantense igual ca nos exámenes presenciais. Poderíase en algún caso valorar a posibilidade de facer algún examen oral por videoconferencia.
